

Už komentarą atsidūrė kalėjime (papildyta)

 naujienos.alfa.lt/leidinys/sekunde/uz-komentara-atsidure-kalejime/

June 9, 2018

V. BULAIČIO nuotr.

Smulkusis verslininkas panevėžietis Vytautas Kleinauskas iš savo patirties žino, kad liaudies patarimas neišsižadėti „turmės, terbos ir ubago lazdos“ gimė neatsitiktinai.

Pusamžis vyras, daug metų turintis smulkųjį verslą, niekada nebūtų nė pagalvojęs, kad vieną dieną atsidurs kalėjime, dargi vienoje kameroje su smurtiniais nusikaltėliais.

Ir ne dėl to, kad pats būtų švaistęsis kumščiais, vogęs ar sukėlęs avariją. Kalinio duonos panevėžiečiui teko paragauti už po straipsniu internete surašytą komentarą apie romų tautą.

Karčią pamoką, kad internetas vis dėlto ne šiukšlių dėžė, o viešoji erdvė su visiems galiojančiomis moralės normomis, gavęs V. Kleinauskas pripažįsta, jog emocijų pagautas lazda perlenkė. Bet kad už vieno sakinio nuomonę įmanoma užsitarnauti teistumą ir netgi kalėjime atsidurti, jam vis tiek nesuprantama ir kelia nuostabą.

Išplūdo romus

Viename portale po straipsniu apie Vilniaus romų taborą nelemtą įrašą panevėžietis brūkštelėjo dar 2015-ųjų lapkritį, tačiau ir dabar galėtų net naktį prikeltas išpyškinti, ką tada parašęs.

V. Kleinauskas sako neištvėrė nepasisakęs apie vieną opiausių sostinės žaizdų – romų taborą, kur verda prekyba narkotinėmis medžiagomis.

Komentaro iš tiesų nebūta nei švelnaus, nei etiško. Romai išvadinti įžeidžiais epitetais, o juos rašytojas dargi pastiprino ir necenzūriniais žodžiais. Visgi autorius tvirtina nesiekęs įžeisti visos tautos.

„Aš nieko prieš romus kaip tautą neturiu. Yra ten gerų žmonių. Siutas mane ima dėl taboro Vilniuje. Nuolat girdime, kad ten prekiaujama narkotikais, kad vėl kažkas mirė perdozavęs. Kiek galima leisti šitaip žudyti žmones? Ir kodėl aš, dirbantis, savo verslą turintis ir mokesčius valstybei mokantis, turiu išlaikyti oficialiai niekur nedirbančius narkotikų prekeivius?“ – „Sekundei“ liejo apmaudą panevėžietis.

Pasivijo policija

V. Kleinauskas po tokios rašliavos porą mėnesių gyvenęs ramiai ir netgi jau buvo spėjęs pamiršti, ką pripylęs internete. Kol vieną dieną sulaukė policijos pareigūno skambučio.

Jau kitą dieną pats prisistatė į Panevėžio vyriausiąjį policijos komisariatą, sukdamas galvą,

dėl ko jo prireikė tyrėjams. Perkratęs, ką galėjo būti padaręs, nieko neteisėto nesurado. Vienintelė mintis sukosi, kad turbūt veždamas baldus su savo kroviniu automobiliu bus kokiai lengvajai šoną nubraukęs ir nė pats nesuprasdamas iš įvykio vietos pasprukęs.

„Po kiemus su didele mašina landžioju, maža kas ten gali nutikti“, – pasakojo jau trylika metų krovinių vežimu užsiimantis verslininkas.

Kai komisariata išgirdo pareigūnų akiratyje atsidūręs dėl komentaro, V. Kleinauskas nė nesigynė. Iš karto pripažino pasikarščiavęs, puolė gailėtis ir atsiprašinėti. Vis dėlto tokios atgailos neužteko.

„Surašė tyrėja protokolą. Nors buvau parašęs, kad norėčiau dalyvauti teismo posėdyje, nieko apie jį nežinojau. Tik sulaukiau laiško, kad jau nuteistas“, – pamena panevėžietis.

Belangės neišvengė

Teismas V. Kleinausko komentarą pripažino kaip skatinantį neapykantą, niekinant ir tyčiojantis bei kurstant diskriminuoti žmonių grupę – romus dėl jų tautybės ir kilmės..

Tiesa, teisėja atsižvelgė, kad komentatorius nuteistas, neturi administracinių nuobaudų, jokios neigiamos informacijos apie jį nėra. Ir visgi vos vieno sakinio komentaras panevėžiečiui kainavo nepigiai. Autoriui skirta 226 eurų bauda.

„Neturiu pinigų ir nemokėjau. Iš sąskaitos paėmė 50 eurų ir tiek“, – pasakojo V. Kleinauskas.

Tačiau skola ne žaizda – neužgyja. Apie skolą valstybei komentarų rašytojui priminta po poros metų.

Šįmet gegužę V. Kleinauskas sulaukė kvietimo į teismą. „Sakiau, sodinkit mane nors ir penkeriems, nors ir dešimčiai metų. Nieko blogo aš nepadariau. Nevagiu, negeriu, nevalkatauju. Esu normalus dirbantis žmogus“, – gynėsi vyras.

Belangės jis vis tiek neišvengė. Už nesumokėtą baudą teismas paskyrė dvi paras arešto.

Po kelių savaičių sulaukęs pareigūno skambučio prisistatyti į policijos komisariata, panevėžietis susikrovė daiktus ir, 84-erių mamai pamelavęs, jog porai dienų gulasi ligoninėn, išvyko atlikti bausmės.

Vienoje kameroje su smurtautojais

Nuteistasis tikėjosi, jog už tokią nuodėmę atgailauti teks Panevėžio policijos komisariato areštinėje, todėl apstulbo išgirdęs, kad lydymas ginkluotų pareigūnų kartu su kitais nusikaltėliais bus išvežtas į Šiaulių tardymo izoliatorių.

„Važiavau į kalėjimą kartu su kriminaliniais nusikaltėliais. Ne kartą kalėjime jau sėdėjusieji iš manęs juokėsi, kad jau ir komentatorius sodina“, – pamena V. Kleinauskas.

Izoliatoriaus areštinėje dvi dienas gyveno su dar trimis nuteistaisiais. Panevėžietis sako nesistengęs išklausti, ką pridirbę, tik supratęs, kad vyrai kali už smurtą.

„Tos dvi dienos praėjo baisiame strese. Ne dėl savęs, dėl namuose paliktos mamos. Ji

neįgali, silpnos sveikatos, reikalinga nuolatinė priežiūra“, – pasakojo panevėžietis.

Bausmę atlikęs Vytautas sako komentarų neberašantis. Bet vis tiek nesupranta, kodėl verčiamas nutylėti, ką apie kitus manantis.

„Kitą kartą gausiu nebe dvi paras, o du mėnesius. Galvojau, teisiama už komentarą, kai konkretus žmogus apšmeižiamas, apjuodinamas. O aš tik bendrai kalbėjau, kaip apie reiškinį. Būdamas septyniolikos motociklu be šalmo, be šviesų į milicijos „viliuką“ įlėkiau ir tai komisaras tik pirštu pagrūmojo“, – vis dar nustebę V. Kleinauskas.

Neetiškų srautas senka

Teisėsaugai dėl panevėžiečio komentaro skundą parašiusios viešosios įstaigos Europos žmogaus teisių fondo teisininko Lešako Jankovskio teigimu, dažniausiai žmonės, nubausti už neetišką komentarą, cituoja Konstituciją, sakančią, kad žmogus turi teisę laisvai reikšti savo įsitikinimus. Bet, anot teisininko, jie neperskaito tos pačios Konstitucijos kitos dalies, kalbančios, jog laisvė reikšti įsitikinimus ir skleisti informaciją nesuderinama su tautinės, rasinės, religinės, socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu.

„Žmogus gali sakyti ką nori, kol neperžengia žodžio laisvės ribos“, – pabrėžia L. Jankovskis.

Diskriminuojančių, šmeižikiškų, neetiškų komentarų srautas, anot teisininko, per pastaruosius keletą metų gerokai sumažėjęs. Dar 2015-aisiais Europos žmogaus teisių fondas teisėsaugai išsiuntė 127 pareiškimus dėl tokių komentarų internete, 2016 metais – 38, o 2017-aisiais jau tik 24.

Anot L. Jankovskio, teisėsaugai darbo gerokai sumažėjo pačiai žiniasklaidai ėmus filtruoti komentarus.

Dažniausiai internetų aukomis tampa seksualinių bei tautinių mažumų atstovai.

„Jei straipsnis bus apie romus ar pabėgėlius, komentarų sraute visada galima rasti vieną kitą neetišką“, – atkreipia dėmesį teisininkas.

Anot jo, statistinis tokių komentarų rašytojas perkopęs 40-metį, neturintis aukštojo išsilavinimo ir, dažniausiai, bedarbis.

Europos žmogaus teisių fondo praktikoje tebuvo vienas atvejis, kai neetišką komentarą parašė jaunas žmogus – penkiolikos tesulaukęs vaikinys. „Jaunimas tolerantiškenis nei 40-mečiai ir vyresni“, – teigia L. Jankovskis.

Komentarai

[Aktualijos](#)

[Rajono valdžios postuose – permainos](#)

[Tinkamas administratorius – dalis renovacijos sėkmės](#)

Daugiau leidinio naujienų

[Rajono valdžios postuose – permainos](#)

[Automobilio vagyste įtariamas nepilnametis – reanimacijoje](#)

